

La crisi de l'euro no està pas tancada. La recessió d'Alemanya, i el previsible rescat d'Espanya i Itàlia, tornen a posar la moneda única en escac.

L'any en què regarem perquè creixin brots verds

■ RESCATS PER A TOTHOM

El rescat europeu a l'economia espanyola haurà d'arribar aviat, si la UE vol dissipar els dubtes sobre aquesta economia del sud. Però no es tracta només d'apuntalar, encara més, el sistema financer espanyol, com fou el cas irlandès, o garantir que Espanya retornarà el deute públic, com va passar amb Portugal i Grècia. Caldrà un rescat amb tots els ets i uts que reactivi l'economia privada i real, trencant el cercle viciós que impedeix l'accés al crèdit. Però no sols Espanya necessitarà un rescat. Precisament, l'ofec a què sotmet l'estat les comunitats

Després del cinquè any de la crisi... ve el sisè. Econòmicament, el 2013 serà una mica més catastròfic. Ara, per als qui veuen el got mig ple, el 2014 diuen els experts que, ara sí, tot començarà a florir.

autònomes, les que arrossegueu un espoli fiscal escandalós inclusivament, perquè retallin amb destrall el seu dèficit. Catalunya, el País Valencià i les Illes hauran de tornar a recórrer, per segona vegada, a l'anomenat Fons de Liquiditat Autonòmic (FLA), conegut informalment com a rescat autonòmic. El 2012, Catalunya ja va demanar-ne 2.800, el País Valencià 2.537, i el Govern balear, 350. Tots tres executius ja han comunicat que aquest any necessitaran més ajuda. Ara bé, Madrid ha amenaçat que les autonomies que no compleixin amb els objectius de dèficit podrien quedar-se fora del FLA.

■ DÈFICIT, FISCALITAT I TISORADA

Mentre no arriba el rescat, la Comissió Europea ha fixat el límit de dèficit públic espanyol en el 4,5% el 2013, permetent-li un 1,5% més de l'establert davant les evidències que l'estat no compliria. Però Madrid ha centrifugat el deute cap a les comunitats autòno-

SEAT

El 2013, la taxa d'atur a l'Estat espanyol tocarà fons, amb un 26%, i encara pitjor, els joves superaran el 55% d'atur. La mitjana de desocupació a l'eurozona és ben lluny, a l'11,9%. La reestructuració financera ha de decidir aquest any el futur d'entitats com Bankia, CatalunyaCaixa i NovaCaixa

mes, fent que aquestes només puguin endeutar-se amb un 0,7% del PIB. Un ofec directe per a les administracions autonòmiques, que amb tota probabilitat no podran complir. Així, tant el govern central com la resta de governs seguiran el camí iniciat de les retallades, les congelacions i les supressions de determinats serveis i prestacions. Perquè Espanya tampoc no complirà els deures que li va imposar la CE per al 2012, i els haurà de fer de més a més aquest curs. Paral·lelament a la retallada de despeses, alguns governs posaran nous impostos per mirar d'ingressar més, i Madrid, que el 2012 ja ha apujat l'IVA i ha modificat l'IRPF, podria tornar a tocar aquests gravàmens, tot i que ara ho negui.

■ ATUR, NOU RÈCORD

Encetarem l'any amb 1.400.000 aturats als Països Catalans. L'impacte de la crisi sobre el mercat de treball és especialment greu al País Valencià, on la taxa d'atur ja supera el 28%, mentre que al Principat l'atur es manté controlat amb un 22,5%, i a les Illes amb un 19,47% que fluctua moderadament. Com a conseqüència de la intensificació de la recessió, que farà contraure l'economia un 1,4%, la desocupació també creixerà aquest 2013. L'OCDE (Organització per a la Cooperació i el Desenvolupa-

ment Econòmic) adverteix que la taxa d'atur pujarà fins el 26,9% al 2013 a l'Estat espanyol, gairebé 2 punts per sobre del 25% actual. Un nivell rècord que només baixaria de manera marginal l'any 2014 fins al 26,8%. Més tràgic serà l'any per al jovent, que superarà la funesta estadística del 54,2% d'atur, desmarcant-se, amb Grècia, del ja preocupant 23% d'atur juvenil registrat de mitjana als països de l'eurozona o el 15,5% dels EUA.

■ OXIGEN PER A EMPRESES

L'accés al crèdit circularà continuarà essent el principal entrebanc per a les empreses, ja no per créixer sinó simplement per sobreviure al 2013. Si bé les previsions exportadores de les Pimes són optimistes, perquè creix la demanda exterior de productes i serveis, la manca de finançament pot deixar molts projectes al calaix, així com arrossegar empreses històriques al tancament. En l'informe anual sobre competitivitat, el Fòrum Econòmic Mundial atorga a Espanya la pitjor nota en els apartats de finances públiques, flexibilitat laboral i accés al crèdit. En aquest últim capítol ocupa la 122a posició de 144 estats, entre Bòsnia i Nigèria. Sense crèdit, les empreses difícilment podran crear ocupació aquest any; al contrari, s'esperen nous ajustaments de plantilles.

■ OLIGOPOLI BANCARI

Quants bancs quedaran el 2013? És impossible de predir, però segur que hi haurà moviments importants en un sector que cada vegada va més cap a un sistema oligopòlic. De les 47 caixes d'estalvis que hi havia el 2009, a les quals calia sumar els grans bancs, ara ja no en queda pràcticament cap que tingui aquesta consideració. I de les caixes bancaritzades, ben poques sobreviuen en solitari. Aquest any trobaran destí les tres entitats intervingudes per l'Estat espanyol que encara no tenen nou propietari: CatalunyaCaixa, NovaCaixa Galícia i la immensa Bankia, que arrosseguen forats astronòmics de deute. CatalunyaCaixa té pretendents, principalment el BBVA i el Banc Santander, que acaba de cruspir-se Banesto. Però no es descarta la possibilitat que, com Bankia, acabi trossejada i repartida entre diferents entitats. Sigui com sigui, progressivament el client veurà reduïda l'oferta bancària, i la seva caixa de sempre, tret que sigui client de La Caixa, forma o formarà aviat part d'un banc més gran. Superada aquesta primera reestructuració, pot passar de tot en un sistema que a partir d'ara estarà sotmès a les directrius de control de la UE, que és qui, de moment, ha pagat el seu particular rescat.

Galícia, ara a mans de l'Estat, i amb un forat que s'apropa als 30.000 milions d'euros.

■ SAREB I DESNONAMENTS

A banda de la reestructuració de les entitats financeres, part de la banca afrontarà el traspàs d'actius tòxics al Sareb, el banc dolent, amb el consegüent deteriorament del seu balanç perquè haurà de descomptar-se la pèrdua de valor d'aquests actius. Algunes entitats hi estan en contra, i no sols no hi col·locaran immobles i terrenys d'impagats sinó que no volen participar en el seu accionariat. De manera que, a menys accionistes privats, més diners sortiran de la butxaca del contribuent espanyol a través del FROB per pagar aquesta gestora d'immobles. A tot l'estat el 2012 els desnonaments de pisos per part d'entitats financeres ha crescut un 134%, i d'ençà de l'inici de la crisi el 2008, 400.000 han perdut l'habitatge per impagament. Amb aquest escenari, tant la banca com l'executiu espanyol afrontaran un 2013 de rebuig social per aquesta qüestió, que ha de conduir a

El 2013 diuen que serà el pitjor de la crisi, però que es posaran les llavors de la recuperació

una normativa més clara sobre la dació en pagament i a una caiguda dels preus de venda dels pisos adjudicats, per tornar a posar aquests immobles al mercat a preus més ajustats a la realitat.

■ EURO CONVULS

El risc que la crisi de deute dels països del sud d'Europa es transformés en una crisi de l'euro va fer que, sobre el paper, el Banc Central Europeu prengués totes les mesures necessàries per a evitar un esfondrament de la moneda única l'estiu passat. Però la crisi es va tancar en fals, més quan països centreeuropeus, especialment Alemanya, i el Regne Unit, entraran en recessió aquest 2013, Espanya i Itàlia esperen sentència sobre el seu rescat, i les ja auxiliades Grècia, Irlanda i Portugal entomen un altre any catastròfic. De fet, les previsions de Brussel·les per a la zona euro són poc esperançadores: creixement del PIB del 0,1% i increment de l'atur fins a l'11,8%, mentre que la UE-27 creixerà un 0,4% i tindrà una desocupació del 10,9%. I ningú no gosa descartar que aquest 2013 es produeixi la sortida de l'euro de Grècia, ordenada o desordenada, que podria desestabilitzar una moneda ja debilitada enfront d'un dòlar que guanya solidesa. A més, el BCE no preveu tocar a la baixa els tipus d'interès, ara ja en el mínim històric del 0,75%, perquè no confia que un euro regalat estimuli l'economia.

■ ECONOMIES SALVAVIDES

Els Estats Units i la Xina, les dues fonts tradicionals de creixement global, seguiran generant els brots verds necessaris per a rescatar l'economia mundial de la desaceleració. El país d'Obama empeny amb un augment de la demanda d'habitatge i la contractació, i el gegant asiàtic accelera la producció en el sector manufacturer i de les vendes al detall. El creixement del PIB d'aquests dos països haurà de compensar el descens previst per al 2013 a Europa i el Japó i, de passada, la Xina accelerarà una mica més el seu assetjament a la primera potència mundial. Les previsions situen aquesta victòria en les properes quatre dècades, però a partir del 2016 el lideratge nord-americà ja estarà en escac. El Banc Mundial estima per a la Xina

un creixement del 8,4% i un 2,2% per als EUA el 2013. Però l'operació rescat té algunes pedres en el camí: la mala situació dels països més avançats fa que les economies emergents no puguin exportar com abans i hagin de reorientar el seu creixement cap a la demanda interna, cosa que frenarà en part aquest creixement. Als EUA, la principal amenaça és un desacord entre demòcrates i republicans sobre la combinació d'apujades d'impostos i retallades de despeses del 5% del PIB per aturar el dèficit pressupostari. Tot plegat, podria contraure més del previst l'economia nord-americana, i a l'altra banda de l'Atlàntic en patirien immediatament les conseqüències.

■ LA BORSA

Després d'un 2012 marcat per la volatilitat, el parquet borsari tornarà a ser un bon refugi per a l'estalvi, amb els riscos naturals que impliquen aquests valors però amb rendibilitats prou elevades. Els productes més conservadors, sobretot dipòsits bancaris, ja no donaran rendibilitats altes perquè la guerra del passiu s'haurà igualat molt amb la reestructuració bancària. Les claus de l'èxit de la borsa rauran en la previsió de bon comportament de les economies emergents, l'absència de pressions inflacionistes i les polítiques expansives dels bancs centrals.

■ UN ANY DE TRANSICIÓ

L'horitzó 2013 espanta. Però si es rega bé, el 2014 poden créixer alguns brots verds. Els experts coincideixen a assenyalar que pot ser el darrer any de patiment, quan tocarem fons, i potser per això començaran a produir-se els primers indicis de recuperació a les acaballes d'aquest número maleït. Creixeran les exportacions, i per primera vegada en molts anys la balança per compte corrent, el nostre saldo comercial amb l'exterior, serà positiu a l'estat. Això vol dir que les empreses recuperaran vigor, i és el primer pas per a corregir l'elevadíssima prima de risc. Amb més finançament exterior, derivat d'aquesta confiança, els diners haurien de començar a arribar a empreses i famílies, i començar així la recuperació.

Gemma Aguilera